

jočih pók svoje gosto obraščene veje. Kmali vglédamo skalnato gorovje navpično, kmali zopet po zmernih sklonih segajoče doli v globoke prepade. Takim nebotičnim skalovjem in pečinam druží se zopet mnogokrat kakor nježna sestríca kaka romantična gorka dolina, kazaje nam raznobarvni kinč in travnato odejo prijaznih planinskih senožet; drugej vgléda okó visoke vrhove ponosnih borovcev in smrek, ali goste gaje in gozde, peneče vire in potoke itd. Tudi ropne ptice krožijo in plavajo po sinjem zraku visoko gori nad našim urno-vihrajočim vlakom.

Misli si vse to in še več kot Ti ktero peró popisati more, in priznal mi bodeš, da že ta pot je vredna, da potuješ v Beč. Al to Ti med nama rečem, da je popotnik vesel, da je srečno prestal to vožnjo, za ktero so morali premije izpisati, da so dobili posebne hlapóne (lokomotive), kateri so v stanu na goro tirati vozove. Z Bogom! Ves Tvoj

Jože Žlindrovič.

Severna Amerika — nova Slovenija.

Čudni so nastali časi. Kranjska dežela je severni Ameriki v novejših časih dala marsikterega misijonarja, al malokdo drug se je preselil v Ameriko; poslednja leta pa so se jeli po latinskem pregovoru „kjer gré človeku dobro, tam je dom njegov“ preseljevati tudi kmetiške družine v to deželo, ker od rojakov svojih slišijo, da se more dobro izhajati ondi. Unemu latinskemu pregovoru bi sicer mogli protistaviti druge, na priliko: „ostani domá in živi se počteno“ ali „povsod dobro, domá najbolje“ — al ker zopet drug pregovor pravi, „da sila kola lomi“, posnamemo iz gospod Fr. Pirčevega pisma, ki ga v „Danici“ beremo, sledeče vrstice:

„Ko sem bil predzadnjo zimo v Ljubljani, se je več družinskih očetov pri meni glasilo ter razodevalo, da želé v Ameriko se preseliti. Zavračeval sem jih na boljše, mirne čase; zakaj tujec, ki ni državljan, ne more od vlade nič zemlje dobiti na pósodo ali pa zastonj, le samo od osebnih posestnikov utegne kaj drago kupiti. Če se pa pri okrožnem vradu precej naznani za državljana, zamore 160 oralov zemlje na več let dobiti v najem, in pozneje plačevati po 1½ dolarja za oral; ali pa zamore tudi zastonj dobiti 80 oralov dobre zemlje. Toda državljan je od 21. do 45. zavezan k vojaščini; ne pa taki, ki ni državljan. Ker je bila unidan južna vojska v 3dnevni bitvi čisto potlačena in premagana od severne, je mirú kmali in zanesljivo pričakovati; torej je najboljši čas za vselivce in naj bi se precej v Ameriko preselili. Kdor tedaj na Kranjskem revno ali nezadovoljno žíví, pa zná dobro delati in vendar tudi ima za stroške, utegne s postavnim izselivnim listom precej semkaj se podati. Popotvanje za odraščenega človeka stane nekaj čez 200 gold. a. v., za otroke pod 12. letom pol manj, dojenči so pa prosti na železnici in parobrodu. Lepa država Minn-sota ima še veliko praznih okrajín z dobro in prav rodovitno zemljo. Ako se kje čedna družba pobožnih Kranjcev odmeni k izseljenju in naseljenju po mojih misijonih, bi jim pokazal dobro deželico, kjer bi si s pridnostjo in delavnostjo zamogli napraviti prav draga posestva in bi imeli prijetno domačijo; napravili bi slovensko duhovnijo s slovenskim duhovnim pastirjem. Ako naselci pred koncem rožnika semkaj pridejo, si zamorejo še raznih sadežev nasejati in v kimovcu žeti, zakaj tukaj setev sploh v dveh mescih dozori.“ — Vredništvo „Danice“ dostavlja temu pismu še to-le: „Naj se držijo skupaj, kolikor je le moč, ter naj ohranijo svojo domačo besedo, kakor drugi narodi, ki se ondi nase-

ljujejo. Deželico, kjer bodo, naj bi imenovali „novo Slovenijo“, prva vas ali mestice, ki ga utegnejo sčasoma ustanoviti, naj kličejo „novo Ljubljano“; tudi drugim naselbam naj dajejo slovenska imena iz domačih krajev, na pr. Kranj, Selo, Grad itd. Čez vse najbolj naj pa skrbé, da ostanejo dobri katoličani, lepe navade naj seboj v Ameriko vzamejo, zanikarnosti pa naj popotvaje v morje potopé.

Zabavno berílo.

Obrazi iz zgodovine slovanske.

Kosovo polje ali pogin srbskega carstva.

(15. junija 1389. leta.)

Kakor vsak narod hranuje v povestnici svoji velike zgodbe in velike može svoje, tako tudi ti listi v zgodovini velikega slovanskega naroda niso nepopisani ostali; naj čitateljem svojim tudi „Novice“ včasih prinesó kak list iz znamenite te zgodovine. Tak list, ki ga je Klio s krvavimi črkami pisala v zgodovinsko knjigo Srbov, je bitev na Kosovem polji. Tužna sicer je majka Slava, ako pogledamo oni list, a ponosna je tudi s hrabrimi svojimi sinovi.

Kosovo polje! Kteri Srb nima v spominu te planjave, kjer se je dogodila največa nesreča srbskemu narodu? kdo bi mogel zabiti, da je to mesto, kjer je izgubljena bila srbska nezavisnost, da je to zemlja, kjer je zagrebena srbska slava, da je to polje, kjer so izginiili največi srbski junaki, da je to spričevalo slavnih del odličnih rodoljubov in gadnega neverstva hudega izdajavca in odpadnika. Kosovo polje! Kosova bitev! — besede polne najtužnejšega spomina srbskemu narodu. Tako davno so prešli dnovi srbske narodne nesreče, in vendar je v vsakem Srbu ostal živ spomin na Kosovo bitev.

Kosovo polje leží v stari Srbii, nekoliko ur od meje današnje kneževine srbske. Dolgo je 15, široko pa 5 do 6 ur. Zemlja je ondi vrlo plodna. To plodnost pa povišujejo: Sitnica, Laba in Drinica, ktere Kosovo polje križem pretakajo. Na Kosovem polji nahajajo se mesta: Priština, Vučitrn in Mitrovica. Vrh Kosovega iztočno je grad Kačanik, kterege pogostoma spominjajo narodne pesmi, na dnu Kosovega pa je bil grad Zvečan, kjer je bil ubit srbski kralj Štepan Dečanski, oča silnega Dušana. Grad ta je sedaj razvalina.

Na Kosovo polje padli ste dve silni vojski: srbska in turška. Knez Lazar, sklenivši z orožjem v roci braniti svobodo in nezavisnost svojemu narodu, pozval je na Kosovo vse Srbe, in kakor narodne pesmi velé, izrekel je strašno kletev nad vsacega, ki se odtegne vojski in ne dojde na Kosovo:

„Ko ne dojde na boj na Kosovo,
Od ruke mu ništa ne rodilo,
Ni u polju bjelica šenica
Ni u brdu vinova lozica!“

pozval je dalje knez Lazar tudi sosedne vladarje, da mu v pomoč bodejo, opominovaje jih, da sami sebi nahudijo, ako ga pusté samega, da se bije z neizmerno silo; ako bode v tem boji premagan, tudi sami ne bodo obvarovani turškega orožja. Srbi so res odzivali glasu svojega cara; silna srbska vojska je privrela na Kosovo, in razun Srbov došli so na Kosovo tudi Bosnjaci; Ogrí in drugi narodi pa so se delali nevedne tej vojski, kakor da se jih nič ne tiče. Sami sebi so s tem največ nahudili, kosova bitev je bila začetek turških zmag, ktere so Turki dobili za tem nad Ogrí. Propast Srbov na Kosovem polji bila je začetek ogerških poznejih trpljenj.

Kakor se je bila na Kosovem polji zbrala silna